

Dosarul nr. 2ra-652/23
2-21186887-01-2ra-04052023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (jud. I. Hîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva lui Constantin Lungu, cu privire la încasarea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t:

La 16 decembrie 2021, Marcel Smochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Constantin Lungu cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că la data de 30 martie 2018, agentul constator executorul judecătoresc Ruslan Cernica a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție debitorului Constantin Lungu, prin care a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzută de art.318 alin. (1) din Codul contravențional.

Constantin Lungu a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție în instanța de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Orhei, sediul Telenești s-a respins integral contestația depusă de Constantin Lungu, iar hotărârea a devenit irevocabilă, prin neatacarea ei.

Astfel, întemeindu-și cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art.45 din Codul contravențional, art.1998, 2025, 2036, 2037, Marcel Smochin a solicitat încasarea din contul lui Constantin Lungu a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei pentru suferințele psihice și fizice la care a fost supus în legătură cu contravenția săvârșită de către pârât, la fel și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 mai 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Marcel Smochin împotriva lui Constantin Lungu cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

S-a admis parțial cerința privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică a reprezentantului pârâtului și s-a încasat de la Marcel Smochin în beneficiul lui Constantin Lungu cheltuieli de asistență juridică suportate în sumă de 4 000 lei. În rest, pretenția s-a respins. (f.d.46, 53-56).

La 23 mai 2022, Marcel Smochin a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 mai 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor sale din cererea de chemare în judecată (f.d.51).

La 18 august 2022, Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc a depus apel motivat împotriva hotărârii din 12 mai 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, prin care a solicitat casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.63-66).

Prin decizia din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc și s-a menținut hotărârea din 12 mai 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești (f.d.126-136).

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău, invocând dispozițiile art.45 alin.(1), (2) din Codul contravențional, art. 1422, 1423 ale Codului civil (până la intervenirea modificărilor introduse prin Lege nr. 133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, în vigoare din 01 martie 2019), și reieșind din materialele cauzei, precum și argumentele participanților la proces, a conchis că prima instanță just a respins acțiunea, or, prin comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional, Constantin Lungu în niciun mod nu a prejudiciat drepturile personale nepatrimoniale ale apelantului Marcel Smochin și astfel nu i-a cauzat suferințe morale.

De altfel, instanța de apel a reținut că, din procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia instanței de judecată cu privire la atragerea la răspundere contravențională a lui Constantin Lungu nu rezultă că, apelantul Marcel Smochin are calitatea procesuală de victima în procesul contravențional și prin comiterea contravenției i-a fost cauzat un prejudiciu.

La fel, Marcel Smochin nici ca succesori în drepturi a Tamarei Smochin nu poate beneficia de despăgubiri în urma contravenției prevăzute de art.318 alin. (1) din Codul contravențional, comise de Constantin Lungu, așa cum o solicită.

Instanța de apel a respins solicitarea apelantului Marcel Smochin privind restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță pe motiv că judecătorul și-a expus opinia asupra cauzei care se judecă, deoarece nu a constatat prezența motivelor prevăzute la art. 49, 50 din Codul de procedură civilă.

De asemenea, instanța ierarhic inferioară a respins afirmațiile apelantului precum că, prima instanță nu a concluzionat că victima Tamara Smochin nu ar fi avut dreptul de a înainta acțiune civilă în repararea prejudiciului cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești, iar succesoriul său Marcel Smochin nu ar fi fost în drept să preia și să realizeze un drept al predecesorului, prin înaintarea unei acțiuni civile, în interesul său ca creditor succesori, deoarece acesta interpretează eronat

normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art.121, 122 din Codul de procedură civilă.

Totodată, instanța de apel a subliniat că Marcel Smochin, în calitate de successor al creditorului Tamara Smochin este în drept să se adreseze în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată potrivit Legii Nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Subsecvent, având în vedere dispozițiile art. 82, art.94 alin. (1), art.96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța ierarhic inferioară a concluzionat că instanța de fond corect a admis cheltuielile de asistență juridică suportate de către Lungu Constantin în mărime de 4 000 lei, acestea fiind reale, necesare și rezonabile reieșind din volumul de muncă realizat.

Așadar, din considerentele menționate și având în vedere faptul că prima instanță a emis o hotărâre legală și întemeiată cu aplicarea și interpretarea corectă a normelor de drept material și procedural, iar argumentele invocate în cererea de apel sunt nefondate, instanța de apel a respins apelul și a menținut hotărârea instanței de fond fără modificări.

La 03 martie 2023, Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor cererii sale de chemare în judecată (f.d.112-146).

În motivarea recursului, recurentul a indicat motivele de fapt și de drept invocate anterior la examinarea cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 mai 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești pe care le consideră pasibile de a fi casate în temeiul art.432 alin.(2) lit.c) și alin.(3) lit.a) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în argumentarea opiniei enunțate, recurentul a invocat că la caz, de la data înlocuirii creditorului Tamara Smochin cu succesorul Marcel Smochin – 21 februarie 2019 și până la 20 noiembrie 2019, când Constantin Lungu a fost recunoscut de instanța de judecată vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.318 Cod contravențional, deja creanța trebuia să fie executată față de el. Totodată, el a preluat și dreptul de a cere despăgubirile pentru neexecutarea documentului executoriu de debitorul Constantin Lungu pentru perioada precedentă succesiunii, or, succesiunea s-a dispus în volum deplin. Însă, prima instanță și instanța de apel, nu au constatat cert, dacă el, devenind succesori în drepturi a creditorului, obiectiv și retroactiv, putea fi inclus în procesul-verbal cu privire la contravenție, întocmit în baza art.318 din Codul contravențional în privința lui Constantin Lungu, cu statut procesual de victimă.

De altfel, recurentul a susținut că nu este relevant dacă succesori în drepturi a fost sau nu indicat în procesul-verbal cu privire la contravenție cu statut de victimă, deoarece este importantă soluția în fond emisă pe cauza contravențională - stabilirea

vinovăției lui Constantin Lungu de neexecutare în termenul stabilit a documentului executoriu nr.2-756/10 din 13 august 2010, eliberat de Judecătoria Telenești, de care beneficiază creditorul actual, adică el.

Subsecvent, invocând dispozițiile art.45 alin.(1) din Codul contravențional, recurentul a precizat că norma legală enunțată nu reduce dreptul său la acțiune civilă în repararea prejudiciului cauzat prin contravenție exclusiv la deținerea statutului de victimă în procesul contravențional, așa cum eronat a fost interpretat de instanțele ierarhic inferioare, dar soluția ar trebui să aibă la bază o concluzie privind legătura pretențiilor reclamantului cu fapta contravențională.

De altfel, Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc a notat că, în fața instanței de apel a ridicat obiecții privind insuficiența motivării soluției primei instanțe și inadmisibilitatea interpretării restrictive a statutului ce necesită a fi deținut de reclamant, pe o altă cauză, ca impediment în obținerea protecției judiciare a dreptului încălcat, însă niciuna din instanțele inferioare nu au făcut un exercițiu juridic, pentru a constata dacă sânt întrunite condițiile pentru răspunderea delictuală a lui Constantin Lungu față de el, ceea ce a condus la o cercetare vădit insuficientă, atât în prima instanță, cât și în apel.

Complementar, recurentul a indicat că soluția privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate de Constantin Lungu pentru asistența juridică contravine circumstanțelor cauzei. Or, prima instanță a constatat cu certitudine că Constantin Lungu nu a beneficiat de asistență juridică gratuită, garantată de stat, dar a avut posibilitatea să suporte cheltuieli în sumă de 5000 lei pentru asistența juridică acordată de avocatul ales, ce se confirmă prin bonul de plată seria DAA nr.32434184 din 03 februarie 2022. Adică, în coroborare cu hotărârea din 20 noiembrie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești, prin care Constantin Lungu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.318 Cod contravențional, este evident că comportamentul debitorului și desconsiderarea de el a obligației legale de a stinge datoria față de creditor, este prejudiciabilă prin cauzarea pagubelor morale, un timp îndelungat.

Suplimentar, prima instanță a indicat că pentru determinarea cuantumului adjudecat, ar fi luat în considerație o serie de condiții, însă nu a explicat în niciun mod probarea și relevanța fiecăreia pentru soluția adoptată. Iar, o asemenea motivare netransparentă, indică în opinia sa la nesoluționarea deplină a fondului cauzei.

În aceeași ordine de idei, recurentul a punctat că deși în cadrul examinării cauzei în instanța de apel a invocat prin prisma art.50 alin.(1) lit.d) din Codul de procedură civilă incompatibilitatea judecătorului primei instanțe la judecarea cauzei în fond, prezentând și probe în acest sens, Curtea de Apel Chișinău, prin negarea evidentului, a decis că nu a fost dat niciun indiciu. Prin urmare, recurentul a opinat că prima instanță nu a fost compusă în mod legal, iar instanța de apel nu a fost în drept să nege acest fapt.

Așadar, Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc a conchis că la judecarea cauzei în instanța de apel, i s-a obstrucționat posibilitatea de susținere a poziției procesuale, prin limitarea nejustificată a dreptului de a se expune în fața instanței. De asemenea, admisibilitatea probelor a fost greșit dispusă de instanța de apel, or, o hotărâre judecătorească, prin definiție este un act public și respectiv, se

bucură de prezumția notorietății, prin urmare, admisibilitatea în privința acestei categorii de înscrisuri nu poate fi aplicată.

Mai mult, prezența la materialele cauzei a unor hotărâri judecătorești, prin care deja au fost stabilite unele circumstanțe ce fac obiect de examinare, evident facilitează hotărârea instanței și împiedică adoptarea unor soluții contradictorii.

În final, recurentul a concluzionat că instanțele ierarhic inferioare au emis soluții afectate de formalism exagerat și insuficient motivate, iar instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor apelantului, a interpretat eronat legea și a încălcat sau aplicat eronat normele de drept material și procedural.

La 17 mai 2023, în adresa lui Constantin Lungu a fost expediată copia recursului declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, intimatul nu a depus referință în care să-și expună opinia asupra argumentelor invocate de recurent.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 24 ianuarie 2023 și expediată recurentului Marcel Smochin și reprezentantului acestuia, avocatului Valentin Fediuc, prin e-mail la 03 februarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la dosar (f.d.137).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, la data de 03 martie 2023, se consideră în termen.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, 03 martie 2023, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Din analiza recursului declarat rezultă că Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) lit. c) și alin. (3) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2) lit. c) – interpretarea eronată a legii, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 03 martie 2023, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu a stabilit.

De altfel, obiectul acțiunii soluționate prin hotărârea din 13 iunie 2012 a Judecătorei Telenești este distinct de obiectul prezentului litigiu, cauzele respective nefiind conexe, iar temeiul art. 50 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă irelevant.

În acest context, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În speță, Completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de către Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție
d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc împotriva deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă